

## Előfizetési feltételek

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:

|            |         |
|------------|---------|
| Egész évre | 12 kor. |
| Fél évre   | 6 kor.  |
| Negyedévre | 3 kor.  |

## Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

# KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

## Szerkesztőség

## kiadóhivatal:

Nagyenyedi  
Könyvnyomda és Papir-  
árugyár részvénytársaság  
Főter 38. szám alatt.

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

## Szent István király napja.

1896-ban a magyarok bejövételének s ezzel Magyarország megalapításának ezredik évfordulóját ünnepelte az ország. Most a kereszténység megerősítésének, a keresztény egyházi szervezet és a magyar királyság megalapításának kilencszázados évfordulóját ünnepelheti meg minden hazafi, ki kegyelettel forgatja nemzeti történelmünk lapjait.

Milyen volt kilencszáz évvel ezelőtt Magyarország? Az erdélyi részekben Tuhutum és fia Horka maradéka Gyula „az egész Erdélyország kormányát bírja vala”, mint Anonymus feljegyzé; az ország többi részein Kean, Koppány, Ajtony s Árpád vezértársainak utódai bírták a földet több-kevesebb önállósággal. A fővada Árpád törzseből származó Géza volt, nyers, erőszakos és hatalmas, ki azonban hamar belátta a keresztény vallás előnyét, mely minden nép testvériségét hirdeté, s már 974. körül felvette nevével együtt a keresztiséget. Ámde — mint Pauler Gyula mondja — hatalma csak az erős, a féltelmes Gézának és nem a magyar fővada, Árpád utódjának hatalma volt, és e hatalom csak addig tartott, míg az ő személyes ereje, vagy ellenfeleinek gyengesége. Nem létezett oly szervezet, hiányoztak oly intézmények, melyek a népet, nemzetet állandóan összetartsák, a szék, részek szövetségéből országot csináljanak, a fővada hatalmának gyakorlásában folytonosan támogassák, a gyöngébb kormányzók erejét pótolják, hatalmát fenntartsák. És hiányzott az egyházi szervezet, az összekötő kapocs, melynek feladata lett volna folytonosan működvé, a kereszténységet az ország minden részébe kiterjeszteni s azután oda hatni, hogy — ami nehezebb volt — a megkereszteltből valódi keresztények legyenek. Magyarországot egységessé és a nemzet zord lelkületét a kereszténység által szelidebbé s mindezek folytán hazánkat az európai keresztény államok sorában egységes keresztény állammá csak a keresztény magyar király tehetné. És amidőn 900 évvel ezelőtt Esztergomban István fejére tették a magyar királyság symbolumát oly példátlan kegyelettel tisztelt koronát, e pillanattól kezdve új állam, új nemzeti élet keletkezett a régi pánasz, a régi laza összefüggés helyébe.

A királyságnak nemzetinek és kereszténynek kellett

lenni, ha erős, biztos helyet akart foglalni az egymásra törő népek áradatában. Ha nem volt elegendő nemzeti s nem követte szigorúan a keresztény erkölcsstan fenntartásait a király és a nép: ingadozott az ország tekintélye és ereje, sőt súlyos veszedelmek végveszéllyel fenyegettek.

Kilencszáz év előtt tette le Szt. István a magyar királyság erős alapjait. Nincs nép a világon, mely hívebben ragaszkodik a monarchikus államformához, mint a magyar, s nincs más nemzet, mely az első király által megállapított határok között kilenc századon keresztül úgy fenntartotta volna királyságát és államát, mint a magyar.

Első sorban nemzeti ünneppé tév, melyen szüntelen a mindennapi munka, hallgasson el a vásári zaj. Nagyon téved, aki pusztán egy felekezet különleges ünnepét látja e nagy napon. Lépjön csak be a legkisebb falusi templomba, hallani fogja, hogy a hálafohász első sorban nem a szentet, hanem a magyar nemzeti királyság s ezzel együtt a magyar keresztény állam megalapítóját illeti, kit keresztényi erényeinél fogva azonban nemcsak Magyarország, hanem az egész keresztény világ tisztel. Éppen azért tehát hálát kellene adni e napon mindenütt, minden hazafias felekezet templomában, ahol a magyar nemzeti állam, a magyar nemzeti királyság megalapítója iránt igazi hazafiai kegyelet honol. Magyarország egységessé tétele volt a kiinduló pont, melynek folytatását képezik történelmünk lelket emelő, szívet rázó nagy eseményei. A közönyösség, a gyorsan muló fellebbesztés korában nem volna szabad elmulasztani egyetlen alkalmat sem, midőn hazánk történelmének magasztos emlékeire való utalással a nemzeti, hazafi-érzület emelni, lelkesíteni, és Magyarországot lakóinak szívből-lelkéből való egységessé tétele munkálni lehet. És úgy véljük, hogy valamint alattvalói hűségünk, lojalitásunk kifejezésül minden felekezet egyházában hálaadó isteni tiszteletet tartunk felcsendes uralkodó királyunk születése napján és névnapján, midőn széles e hazában egy szívvel, egy lélekkel

könyörgünk azért, ki a magyar királyi trónon utódja s új ágon részben vérszerinti leszármazója is István első királyunknak, — éppen úgy lehetne e hálaadó isteni tisztelettel, igaz hazafias érzülettel ünnepelni meg emléket annak a halhatatlan férfúnak, kinek bölcsesége, erélye, szent buzgalma nélkül könnyen széthullhatott volna nemzetünk, mint az oldott kéve, más népek történelmének szomorú tanúsága szerint. Ragadjunk meg minden alkalmat, mely egyesíthet s mely nemzeti egységű tartozásunkat élénken igazolhatja; mert — fájdalom — elég sok oly irányzat szelleje kezd lengevedni, mely, ha egységű nem tartunk, szetszórhat bennünket, mint a könnyű polyvát.

Török Bertalan.

## A hercegprímás gyönyörű köszöntőjéről.

melyet az esztergomi kilencszázados emlék-ünneppel alkalmával mondott, egész hymnust zengenek a hírlapok pártkülönbség nélkül. És méltán, mert fényes millenniumi beszédének és a koronázás jubileumán mondott és országszerte elragadtatást keltett szónoklatának pártját mondta, mely mélyen bevésődik a hazafias szívekbe. Remek beszédének egyik legszebb része következőleg hangzott:

„Abban az időben (t. i. 900 év előtt) azon elv uralkodott, hogy a keresztény világban csak két párt, illetve hatalom létezik; az egyik az egyházi: a római pápa, a másik a világi: a római császár. Ezen elv szerint a keresztény hitre tért népek vallásilag a római pápának lettek hűvei, — államilag, politikailag a római császárnak lettek hűbéresei. Nem úgy nálunk. Vallásilag hűvei, hű fiait lettünk, voltunk, vagyunk egyházunknak s annak tanításától egy vonalnyira sem térhetünk el, de államilag, politikailag, országunk kül- és belügyében, javaink és jogaink élvezetében függetlenek maradtunk, v a z allusai soha semmiféle hatalomnak nem voltunk.”

Beszéde további részében így szólt a biboros történetirő:

„Bár a viszonyok megváltoztak, bár a vallás bennünket elkülönít: a szent korona mindajunkat egyesít.

A szent koronával, mely nálunk nem jelent korlátlan

## TÁRCZA.

## A nagy kincs.

Költemény prózában. — Irta: Carmen Sylva.

Utak eredt a Bölcs és a Költő. A bölcsnek követ akarták megtalálni, hogy fényt árássanak vele a világra. Nem tudtak egyebet erről a kőről, mint hogy ott fekszik elásva, ahol a szépséges szivárvány a föld fölé hajol.

A bölcs megrakta a hátát mindenféle szerszámmal s amint meglátott egy szivárványt, a szerszámok segítségével, tudós módra legapróbbig való pontossággal megállapította, hogy a föld melyik pontján hajlik az a színes öv az anyaföld fölé. Aztán oda sietett ahhoz a ponthoz és ásott, ásott...

A költő ezalatt bevette magát a magas fűbe és fűtörészve mulatott a napsugarakkal. A ragyogás elborította magas homlokát s a napsugarak bájos meseket sugdostak körülte a nagyvilágról, a természetéről és az Isten alkotásainak életéről, szövevényeiről. S megismert így minden állatot, minden növényvet. Megtanulta a beszédüket, megértette a sóhajukat és sutogásaikból megismerte sorukat, örömeiket, bubánatukat. Majd előkerült a Bölcs a vajt mélységből és törődött tétellel, véres kezekkel nagy kódarabot vonszolt fel. A Költő csak nézte és mosolygott.

— Naplopó! miért oly derült az ábrázatod? Mi? te dologkerülő! — kiáltott rá a Bölcs a vidámképű Költőre.

A Költő nyugodtan válaszolt:

— Én lopnám a napot, én?

— Igen, mert nem szállasz alá a mélybe, hanem itt lenyész a föld színén!

— Talán a föld színén is lelek olyat, amiből okulok. Talán a föld színén lelek rá arra a nagy kincsre...

— Nem, nem. A mélységbe kell alászállani. Ott van a kincs, csakhogy még eddig nem tudtam megtalálni valódi helyét. Találtam odalenn jelentős dolgokat, de a kincsre még nem akadtam rá.

— Hát akkor kutassuk tovább! — mondá a Költő és hirtelen megragadván a Bölcs kezét, lelkesülten kinyújtotta a karját s előre mutatott.

— Szivárvány! — kiáltott a Bölcs ihletten. És előszedte szerszámait és ismét nekiállott a méregetésnek.

A Költő azonban hirtelen bámulatos asszonyi alakot vett észre a szivárvány alatt. Éjszínű a haja, sugárzó fekete a szeme, egész lénye bűvös fényt árasztott.

És ez az asszonyi alak megfordult és utak eredt. A Költő pedig elfeledte eddigi célját, vágyát, felőrülten rohant a csodás alak nyomában. Erdőn mezőn, hegyen-völgyön át követte. Utjában látnia kelle a nagyvilágot minden gyötreimével, minden szenvedéseivel.

De meg sem állt a szenvedők, a gyötrődők láttára, hanem rohant, rohant... előtte az a csodás asszony. Azt hitte, hogy immár utóléri, s ime ismét gyorsabb volt az asszony. Földöntuli nyugalommal lebegett végig az a fenséges alak a zörgő harasztban, hervadt fűben. Től viharában, az északi szél fuvatagában, hóban, fagyban egyként haladt, haladt utólérhetetlenül. Néha-néha visszatekintett és bűvös fényt lövelt a Költő szemébe, mely szíve mélyéig hatolt, százaszor erővel fokozván benne új meg új vágyakat.

Majd lenge fuvalmak meghozták a tavaszt. A csodálatos alak elért oda, ahonnan a Költő utak eredt. És a bűvös asszony ott megállott...

A Költő látta ezt és lihegve rohant arra. De ime, e pillanatban megdörmült az ég; szörnyű zengése nyomában kitért az orkán. A világ megrendült. Erdők fái ott repkedtek a légben ide-oda sodortatva a szelektől. És megszakadtak a fellegek és zuhatagként ottottak magukból a vizárt.

A Költő belekerült az áradatba. Vergődött a végkimerültség, küzködött az elemekkel emberfeletti erővel. S végre... eljutott hozzá. Elérte a csodás asszonyt, ki nyugodtan szemlélte mind e vergődését. Még csak a szempillája se rándult volt meg az asszonynak a veszedelem láttára.

S a költő leborult az asszony elé s megragadta karját.

## Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

8-20 3154

## "AFRODITIN"

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elveszett ifjú üdeségét, ruganyos teltségét. A testbőrt hársny-lágyágúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ir gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégyel ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptin” laboratóriumában: Budapest VII., Mexikói út 38. sz.

hatalmat, egygyé olvadt a haza fogalma, a koronának tagja minden polgár, bármilyen legyen felekezete, bármilyen legyen a nyelve, sak legyen magyar a szíve.

Négy év előtt az ezredéves ünnepség alkalmával én vettem ki tartójából a koronát. Első érintetem ajkaimmal a nemzet e klenodumát s láttam drágakövekkel ékített egyes részeit és azt gondoltam: e drágakövek jelképezik a korona részeinek, tagjainak hazafias erényeit; láttam az arany abroncsot, mely a korona egyes részeit összeköti és azt hittem, ez szimboloma a szeretet arany abroncsának, amely a korona tagjait egymással összefűzi.

Igy van-e? E nagy ünnepeken nem kutatom; de hogy így kellene lennie, azt állítom és hogy így legyen, azt szívvel hajtom. (Élénk tetszés.)

A szent korona nagylelkű adományozójának méltó utódjára XIII. Leo pápánkra és a korona mai hordozójára, áldott jó királyunkra mondom áldomást. Soká boldogul éljenek. (Lelkes eljenzés.)

### A demokrácia hadserege.

(Vége.)

Moh meg is mondja, hogyan véli ő leghelyesebben felállíthatónak a miliciát. Azt mondja, hogy a gyermekeket 9—13 életévükig a fegyelemhez kellene szoktatni s tornáztatni, 13—16-ik évükig marsiren, vivni, uszni és löni tanítani őket; 16—20 évig minden héten egy napig katonai gyakorlatokat végeztetni velük, s ekkor kellene őket lovagolni is tanítani.

Igy véli ő az igazi polgári hadsereget felállíthatni a demokratikus államszervezetben s így véli meggátolhatónak, hogy a katonaság lehetetlenül tegye a demokráciát. A demokrácia azonban mindig magán a népen szenvedett hajótörést. Maga a tömeg nem demokrata. Az álmódók mindig ott tévednek, hogy azt hiszik, a demokrácia kell a népnek, pedig épp ellenkezőleg. Ott, ahol az Arisztidesek a nép elé álltak azzal a felszólítással, hogy iteljen felettük, sokkal kevesebb volt a szabadság, mint ott, ahol az Arisztidesek nem engedték a népet itelni maguk fölött. Mert tulajdonképpen sohasem volt szó másról, mint arról, hogy a nép nyakán ki ül, Arisztides-e vagy Cleon a varga. A francia nép a forradalom árán nem ért el egyebet, mint azt, hogy XVI. Lajos helyett Robespierre lett az ura, utóbb Napoleon, Napoleon után XVIII. Lajos, azután III. Napoleon, sőt még a harmadik köztársaság is nagyon messze van a demokráciától, s mégis a francia nép már újból egy caesar után sóvárog.

Közéletünknek egy nagy tekintélyű alakja\* nemrég arról a szerepről szólt, amelyet a demokrácia a magyar történelemben játszott s azt szeretné bebizonyítani, hogy a magyar alkotmány történelmének minden fázisán demokratikus volt. Pedig nem volt az soha, mint nem volt soha az angol demokratikus. Sem a verszerződés, sem az 1848-iki törvények nem demokratikusok, s a magyar királyság, mely Anglia után az egyetlen igazán szabad országa a világnak, arisztokratikus monarchia.

A demokrácia virágkora mindig forradalmak ideje s ha a francia forradalom néhány évig demokratikus mederben haladt is tova, attól a pillanattól kezdve, hogy a szerencsétlen XVI. Lajos király feje lehullt, a girondisták az arisztokratikus államforma visszaállításán munkálkodtak, s elvéreztek azért, mert harcban

\* Gr. Andrássy Gyula.

És a csodás asszony megszólalt és bánatos hangon mondta:

— Oh, Költő, csaldól bennem. Futni akartam előled, mert imádlak. Tudod-e, ki vagyok? Az én nevem: Szenvedés. Nem adhatok neked mást, mint fájó szívet, borus gondolatokat és kínos emlékeket. Isten veled! Im megtalálsz a rég keresett kincset, nincs immár szükséged reám. Él boldogul.

És a csodás alak eltűnt. Az orkán permeteg esővé csillapult, melynek szitáló vonalain át enyhe nap-sugarak omlottak a Költő felé. E perczen kissé távolabb a föld mélyéből roskadt alak vánszorgott fel nehéz kövekkel megrakottan. Amint feltekintett, leejtette minden terhét és kezeit összecsapva kijáltotta:

— Költő, oh, boldog halandó, ott állasz a szivárvány alatt!

— Ki? . . . Én? — s a Költő felriadt ábrándjából. Révetegen körültekintett s aztán lehanyatlott a földre és zokogott.

— Oh, bár sose lettem volna a világon. Akkor nem gyötörnének ez iszonyú kínok.

A Bölcs pedig álmélkodva mondta:

— Oh, a balga! Ott van lábai alatt a nagy kincs és nem is tud róla. Felfedezem előtte és siránkozik. Hm, hm! Ezek a költők! . . . ezek a költők . . .

(H—k.)

akartak szállani a demokráciával. De akkor, mikor a guillotint felett látszólag a demokrácia ülte diadalát, Danton, Robespierre, Marat és egy egész vérszopó banda megölte a szabadságot, úgy, hogy bármilyen ellentmondás legyen is, a francia szabadság csak addig élt, míg az abszolút monarchia.

Nincs a magyar alkotmánynak egyetlen egy intézkedése sem, amely igazán demokratikus volna s a negyvenes évek törvényhozása annyira nem volt demokratikus, hogy még a Bach- és Schmerling-korszak reakcionárius pusztításai közt sem tartották szükségesnek a negyvenes évek törvényeinek megváltoztatását. Egészen beillettek ezek a reformok az abszolút államforma keretébe akkor is, mikor Ausztriában a közepkori állami élet bilincsei alatt nyögött az egész közszellem s azokban a törvényekben még a legvadabb centralisták sem láttak veszedelmet. De ha meg aztán az egész reform nálunk nem alulról indult meg, hanem felülről. Mikor a francia forradalom már megtette egész körpályáját, nálunk még senkinek eszébe sem jutott az, hogy a jobbágyok sorsát megjavítsa. S akkor, mikor a korszak nyomása alatt a röghöz kötöttség megszűnt, akkor egyrészt még semmiféle politikai jogot nem adtak meg a felszabadítással, másrészt pedig a felszabadult földet olyan terhekkel rakták meg, amelyek alatt az még ma is nyög. Sem a köztelhervelés, sem a jobbágy-felszabadítás nálunk nem ment végbe igazán demokratikus alapon, hanem az arisztokrácia még akkor is, mikor lemondott minden jogáról, olyan fensőbb-séget őrzött meg a maga számára, amelyet elérni és amelyre felemelkedni a középosztály nem fog soha. És mégis mit látunk? A Dózsa-féle parasztlázadás óta nem volt rá eset, hogy a jobbágyok a helyzetével elégedetlenkedve, felzendültek volna. Pedig nem a lekötöttség, nem a tehetetlenség volt ennek az oka, hanem az, hogy a magyarságnál az az óriási szakadás, amely a földesur és a jobbágy közt a külföldön volt, nem létezett soha.

Nálunk Magyarországon igazi demokratikus áramlat nem is volt, s mire hozzánk a forradalom szele eljutott, addigra Rousseau ragyogó szofizmái már meg voltak csafolva, s addigra az arisztokrácia bevette a jobbágyt az alkotmány sáncjai közé, úgy azonban, hogy néhány — mindenestre tekintélyes — jogcsírványon kívül nem adott a jobbágyoknak semmit. Hisz még a hetvenes évekig nálunk a képviselőválasztás joga is személyes jog volt, s 1884-ben, mikor a felsőház reformját tárgyalták, Tisza Kálmánnak ki kellett javítani a törvény szövegében mindenütt a „felső házat” „főrendi házzá”, nehogy az arisztokratikus elv csorbítást szenvedjen. Sőt abban a főrendiházi vitában kellett a kormányt kijelentenie, hogy az az 50 állampolgár, aki királyi kegy folytán ülést nyer a főrendiházban, nem lesz egyuttal főrendi is, hanem csakis tagja a főrendiháznak.

És ennek dacára a középosztály, a demokracziának ez a zászlóvivője, nem állt harcban soha az arisztokracziával. Szerencsés történelmi alakulásunknak köszönhetjük ezt. Mikorra ugyanis nálunk a jobbágyok felszabadítottak, a köznemességnek alig volt már valami tényleges, reális privilégiuma, s névleges előjogairól lemondania könnyebb volt. A felszabadult jobbágyok azután elvegyült a köznemességgel, megelégedett ugyanazzal a semmivel, amivel a köznemesség, s nem volt soha féltékeny az arisztokracziára, mert amije volt, azt is ettől kapta, bekés uton s nem egy véres forradalom árán.

És tényleg nálunk ennek az arisztokratikus alkotmánynak dacára a közszabadság nem forgott veszedelemben. Az arisztokrácia nem fejlődött olygarchiává s a jobbágyok nem volt oly nyomasztó, mint más államokban. A király és a nemesség sokkal jobban ellenőrizte egymást, hogyssem a feudalizmus a maga borzasztóságaival a közszabadságot megölhette volna. Nálunk a reformokat a negyvenes években a filozofia indította meg, amely a levegőben volt, s nem a jobbágyok lázadása.

Nálunk a demokratikus áramlatnak nincs történeti alapja, s azért sokkal később fog diadalmaskodni, — ha ugyan egyáltalán fog — mint a világon bárhol.

(E—s.)

B. O.

### Vegyes hírek.

— **Felséges Urunk 70-ik születésnapját** hálatelt szívvel ünnepelte meg városunk közönsége. Megelőző este fényesen ki voltak világítva a házorok, legszebben a városház. A tűzoltók zenekara vidám zeneszóval járta be az utcákat, éljenző néptömeg kíséretében. Az ünnep délelőttjén Zeyk Dániel főispánnal tisztelegtek a vármegye, az állami hivatalok s a város tisztikarai, azután pedig a kath. és ev. ref. templomokban ünnepélyes istentisztelet volt.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Cseresznyés Gyula nagyenyedi m. kir. adótárnokot hasonló minőségben Kolozsvárra helyezte át, helyébe pedig

Sándor Ignác nagyenyedi adóhivatali I. oszt. ellenőrt a nagyenyedi adóhivatalhoz II. oszt. adóhivatali pénztárnokká nevezte ki. Gratulálunk a két jeles tisztviselő előléptetéséhez.

— **Maurice Gyula m. kir. kulturmérnök,** társadalmunk egyik igen kedvelt tagja, mint sajnálatos értesülünk, a temesvári kir. kulturmérnöki hivatalhoz lett elhelyezve s f. hó 15-én el is utazott.

— **Gyászhir.** Szász József czintosi gazdatisztet és nejét született Luczay Ionát sulyos csapást érte. Pícziny leánykájok, Erzsike, e hó 12-én elhalt s 13-án a szülők, rokonság s a szomszéd községek értelmiségének részvételével temettetett el. Nyugodjék békével.

— **Gyászhir.** Dr. Mezei Géza ügyvéd neje Székely Margit életének 26 ik. boldog házasságának első évében, rövid, rohamos szenvedés után Tordán f. hó 16-án meghalt. Még egy éve sincs, hogy a boldogság virágos kertjébe szerető szívének tiszta örömeivel beléphetett, alig két hónapja még, hogy ölere vehette az első s utolsó gyümölcsöt — az árvává lett kis idegent: irigy szemekkel nézte boldogságát az élet ellensége; sötét rejtekből akkor tört reá, midőn legboldogabb vala — „akkor huny el, ami fényes, amidőn legfényesebb, akkor vész el minden édes, amidőn legedesebb” — s a sötét földbe kell vinni kihalt szívében mindnyájunknak boldog örömet, kikhez a szeretet kapcsolta vala. Hült temete folyó hó 17-én helyeztetett az ó-tordai köztemetőbe végnagyalomra. A kedves elhunytat gyászolják férjén és kis Géza fián kívül Székely Iván kézdívársárhelyi ev. ref. lelkész és neje Ince Sarolta, mint szülői; Székely Iona öz. Szilágyi Gyuláné s gyermekei; Székely János és neje; Székely Malvin; Székely Melinda és férje Vasárhelyi József és gyermekeik; Székely Ödön tanár és neje Székely Irén és leányuk; Székely Katiuka, mint testvérek és családjuk.

— **Emlék-ünnep.** A városi képviselőtestület múlt évi elhatározásához képest a városi lelkészi hivatalok felkértek, hogy folyó hó 19-én, vasárnap, Nagy-Enyed városnak a tatárpusztitástól 1658-ban történt megszabadulása emlékére a városi összes templomokban ünnepélyes hálaadó isteni tiszteletet tartsanak. Amennyiben a lelkészek erre valamennyien örömmel vállalkoztak, csupán a nemes város lakóitól és polgáraitól függ, hogy a város ezen kegyeletes ünnepe méltó módon megszenteltessék. Hazafias tisztelettel kérjük fel tehát városunk minden vallásu, minden ajku és minden állásu lakóját és polgárát, hogy a mondott napon az istentiszteleteken minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. Nagy-Enyed, 1900. aug. 15. A városi tanács.

— **Augusztus havi országos kirakó vásárlunk** a közbeeső ünnepek miatt f. hó 21-én kedden lesz megtartva.

— **Veszétség gyanújában** levő el támadta meg Szász József főszolgabíró kis leányát, Honkát, Sárdon. Szerencsére a marás inkább csak karczolás volt s azt is a rögtön ott termett járási orvos, dr. Dobozi Vilmos, kimosta és kigéttette. A gondos szülők azonban igen helyes elővigyázatból Budapestre dr. Högyes intézetbe vitték kis leányukat, hol a könnyű jellegű karczolást szintén nem találták ugyan veszélyesnek, de azért gondos gyógykezelés alá vették. A forró nyári napokban különben több ily gyanus eb kóborolt s neholt meg is támadott gyermekeket és állatokat.

— **Mérgezés.** Múlt számunkban említettük, hogy Vitéz Gyula, Káló Géza zenekarának czimbalmosa, forgópisztolyal szíven lötte magát és szörnyet halt; most meg ennek felesége bánatában marolugot ivott s oly súlyos belső sérülést és égést szenvedett, hogy felgyógyulásához kevés a remény.

— **Fényes kerékpáros mulatság** lesz Szt. István napján Maros-Ujvárt, melyet a marosvásárhelyi kerékpározók egyesülete rendezt a marosvásárhelyi Frits Pál kir. bányatanácsos veendőksége alatt. A mulatság d. u. 5 órakor kezdődik. Lesz sítazene, kerékpár-körző, műkerékpározás, konfettizés és végül táncsztegy. Reméljük, hogy vármegyei összes kerékpározói és e kitűnő sport kedvelői részt vesznek e jótékony célú mulatságon, melynek jövedelmé részben a marosújvári Erzsébet nőegylet javára lesz fordítva.

— **Maros-Ujvárt** augusztus 12-éig az állandó fürdővendégek száma 545, az idegeneké 835. A fürdői élet igen kellemes. A bányász-zenekar kitűnő játéka is sok élvezetet nyújt.

— **Uj könyvkereskedés Nagy-Enyeden.** A Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár Részvénytársaság e helyen is értesíti a közönséget, hogy a Wokál János utóda könyvkereskedő cég megszűnővén, a helybeli és vidéki iskolai előjáróságok felszólítása folytán eddigi üzlethelyiségében (leányiskola épülete) az igényeknek megfelelő könyvkereskedést rendezett be, melyben ugy a helybeli, mind vidéki iskolákban használt összes tankönyvek eredeti bolti árban kaphatók. Egyuttal ajánlja gazdagon felszerelt papír- és írószer-kereskedését, melyben a tanulók összes iskolai szereiket a legjutányosabban szerezhetik be.

Szerkesztőség:

**Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.**

Kiadó: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

## Selyem-damaszt ruha 9 trtól

feljebb — 12 méter! postabér- és vámmentesen szállítva! Minták posta fordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 trtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. (4)

Jó családból való fiu,

ki két osztályt végzett,

**tanonczul**

felvétetik

Harmath Miklós fűszer-, festék- és gyapotárú-üzletében Nagy-Enyeden.

1-5 3181

A brassói portland-czement-gyár

ajánlja legkitűnőbb

**Portland-czementjét,**

felelősség mellett, folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a

legolesőbb árban.

Nagy-Enyeden kapható:

Fesztinger Á. Dávid urnál.

7-10 3143

Sz. 880 1900

tkvi.

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A balázsfalvi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pask Vasília l. Zahiu a dieulujne végrehajthatónak Ungurean Niculae Munhan Floare végrehajtást szenvedő ellen 62 korona 10 fillér s jár. iránti végrehajtásos ügyében a besenyői 25 sz. tjkvben foglalt A + 1. rend 95, 96, 97, 98, 99. hr. sz. ingatlanokra 860 korona, az A + 2. r. 417 l. hr. sz. alattira 10 kor., az A + 3. r. 447. hr. sz. alattira 44 kor., az A + 4. rend 955, 956. hr. sz. alattira 4 kor., az A + 5. rend 1584. hr. sz. alattira 196 kor. és az A + 6. r. alatt foglalt 41 24390-ed rész közös legelő illetményükre 2 kor. megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1900. évi augusztus hó 31-én délután 10 órakor Besenyő községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adni.

Arverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró telekkönyvi kiadóhivatala.

Balázsfalván, 1900. május hó 1-én.

**Haubensild Károly,**  
kir. telekkönyvi kiadó.

3179 1-1

Sz. — 1899.

tkvi.

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A marosújvári kir. járásbíró mint tkvi hatóság Nemes Ilona végrehajtható javára Török György végrehajtást szenvedő ellen 130 korona 30 fillér per- és 13 kor. 40 fill. eddigi már megállapított, ugy a jelenlegi 12 korona meghatározott, valamint az ezután felmerülő költségek s ezzel csatlakoztatott nagyenyedi kiegészítő takarékpénztár javára bekebelezett 200 korona tőke s járulékaik kielégítése végett a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 146 156. és 167. §§-ai alapján a gyulafehérvári kir. törvényszék (marosújvári kir. járásbíró) területén levő marosújvári 140. számú tjkvben A +

1. r. sz. 306 hr. sz. alatt felvett ingatlanra vonatkozó s végrehajtást szenvedő Török György s társtulajdonosok, ifj. Török István, Nemes Ilona, id. Török Istváné Takács Zsuzsát illető terhaszonélvezet és épülettulajdonra 800 korona, a marosújvári 198. sz. tjkvben A + 2. r. sz. 426 l. 427. hr. sz. alatt felvett ingatlanra vonatkozó s Nemes Zsuzsa szül. Mezei Nemes Ilona társtulajdonosok Török György végrehajtást szenvedőt illető terhaszonélvezet és épület tulajdonra 640 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli.

Az árverés 1900. évi szeptember hó 12-ik napján d. e. 10 órakor alulírt tkvi hatóság hivatalos helyiségében fog megtartani,

mikor is a fenti ingatlanok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatul fognak.

Arverezni szándékozók végrehajtható kivételével tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy a 3333 88. I. M. számú rendelet 8. §-ában felsorolt óvadékképes értékpapirban az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez bánatpénzül letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről az elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Maros-Ujvárt, 1899. július 10-én.

3178 1-1

**Csegezy,**  
kir. bíró.

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár Részvénytársaság

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlja, hogy a főtéren levő üzlethelyiségében

**könyvkereskedést**

rendezett be, melyben ugyahelybeli, mint a vidéki iskolákban használt **tankönyvek** és **iskolai szerek** eredeti bolti áron kapkátók. Továbbá elfogad megrendeléseket bárhol megjelenő és bármely nyelvű **könyvek, disz művek és folyóiratokra** s azokat a legpontosabban teljesíti. Együttal felhívja a közönség szives figyelmét gazdagon berendezett

**papír-, rajzeszköz- és írószer-raktárára,**

melyben e némű czikkek nagy választékban igen jutányos áron szerezhetők be. Ugyanitt fogadtatnak el megrendelések modern felszerelésű

**könyv- és könyvnyomdai műintézete,**  
**könyvkötészete, valamint dobozgyára**

részére.

12-? 3061

**Bikszádi**

árlappal

és ismertető

**könyvecskével**

bérmertve szolgál

A

**KUTKEZELŐSÉG**

**BIKSZÁD**

(Szatnámegye.)

**Bikszádi**

ásványos gyógyvizet,

mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva, főlebe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag-hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasótartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs-hurutnál és kezdetű gümőkórúknál, továbbá kitűnő eredményt értek el a **BIKSZÁDI VIZ** alkalmazása által emészhetetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epehólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specifiu. vált be.

A bikszádi viz bérlője s a sztojka viz főelárusító:

**ALMER LAJOS és KÁROLY**

nagybányai lakosok.

**Sztojka** ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el *magyar karlsbadi* betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönben **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat mivel, kitűnő hatása a **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélyes bántalmaknál is. — A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** dús szén-savtartalmánál fogva akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital, pártját ritkítja. A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után sem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren tuli szállítást.

8-10 3045

Főraktár: **Fenichel Jakab urnál (Nagy Enyed) és Molnár Árpád urnál (Abudobánya)**

**Sztojka**

árlappal

és ismertető

**könyvecskével**

bérmertve szolgál

A

**FORRÁSKEZELŐSÉG**

**SZTOJKA**

u. p. Magyar-Lapos.

(Szolnok-Doboka m.)

**„Stearoptinum“**

(Olaj-sebtapasz)

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármely sebeknél: **vágás, zuzódás, égés, fagyás**, mindentéle **kelevény**, a női emlékek **gyuladása és gyülése**, a **titkos betegségek, kiütések** stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt **2 korona.**

A hatásért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratorijuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratorijumában:

Budapest, VII. kerület Mexikói-ut 88. II. 25.

12-20 3133

Sz. 906—900.

kig.

**Pályázati hirdetmény.**

A verespataki járásban a bucsumi **körjegyzőség** üresedésbe jövén, ezen állásra pályázatot hirdetek és f-hívom mindazokat, kik ezen körjegyzőségre pályázni kívánnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat, képesítésüket, életkorukat és családi állapotukat feltüntető bizonylatokkal felszerelt kérésüket f. évi szeptember 9-ig bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezőket nem fogom figyelembe venni.

Javadalmazás:

|   |             |
|---|-------------|
| Évi fizetés . . . . .                   | 1400 korona |
| Díjoktartási átalány . . . . .          | 200 "       |
| Lakbér . . . . .                        | 140 "       |
| Irodai átalány . . . . .                | 64 "        |
| Küldönzetartás . . . . .                | 288 "       |
| Anyakönyvvezetői tiszteletdíj . . . . . | 160 "       |
| Dologi kiadásokra . . . . .             | 220 "       |

Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Szabad tűzifa a községi erdőből.

A körjegyzőség áll: Bucsom, Muska és Korna községekből. A választás a kör székhelyén Bucsomban fog megtartatni f. évi szeptember 19-én. A megválasztott köteles állását legkésőbb f. évi október 1-én elfoglalni, mit ha nem tenne, úgy fog tekintetni, mint aki állásáról lemondott volna.

Verespatak, 1900. augusztus 9-én.

**Incze Antal,**

2—3 3176

h. főszolgabíró.

A járadékpapírok, valamint az állami és magánsorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételét megakadályozó összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi. Bővebb felvilágosítást nyújt a

**Bankeyesületi váltóüzlet részvény-társaság.**

Budapest,

mely ily államkötvényeket, valamint állami és magánsorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi lefizetésre elad.

**Képviselők,**

kik ily értékpapírok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállításával foglalkozni óhajtanak, magas jutalékban részesülnek.

3—3 3162

TARTOS SZAGTALAN  AZONNAL SZARAD

Valódi Christoph-lakk kérésdó.  E gyártmány törvényileg védve van.

AVALÓDI  MELYNEK MÁRAK DOLGAS SZARAD

**Christoph-Lak**

A LEGJOBB MAZÁLÓ ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mazolás alatt is használtatassanak, mivel a **kellemetlen szag** és a lassu. ragadós száradás, mely az olajfesteknek és az olajlakknak sajátja, **elkerültek**. E mellett használata olyan egyszerű, hogy ki-ki maga végezheti a mazolást. A palló nedves tárgyval feltűrhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

**színezett szobapalló-fénymázt,**

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. **Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás stb.;** van azután

**tiszta fénymáz (színezetlen)**

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

**Postacsomag,** körülbelül 35 negyszög mtr (két középuagságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9<sup>1</sup>/<sub>2</sub> márká.

**A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők.** Mintázatok és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint **35 éve létező gyártmányt** sokféle **utánozzák** és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségűn hozzák forgalomba.

**CHRISTOPH FERENCZ,**

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K.

Berlin.

Nagy-Enyed: **KINDL J.**

10—15 2057

1 kilo tiszta finom zamatos kávé 1 frt 50 kr. Litke-féle pezsgó. Bánáti leghíresebb buzából örött hengeralmi lisztek legolcsóbb áron kaphatók.

Bethlen-utczában 3 szoba, konyha, fűskamra, pincze kiadó

április 24-től.

Egy kettős számú

**WERTHEIM-SZEKRÉNY**

olcsó áron eladó.

Raktáromba az alábbi friss ásványvizek érkeztek:

**Borszéki, Előpataki, Luhi Margit, Carlsbadi, Marienbadi, Nieder Selters, Salvator, Gishüebler, Budai és Lewicon.**

Friss **Beocsini Roman és Portland czeementek** szintén megérkeztek; hordó számára legolcsóbb gyári áron szolgálok. Legjobbnek elismert **könynyen kezelhető Wermorel permetezőket**, legerősebb rézgálicot **igen jutányosan ajánlok.**

A közelgő időnyre ajánlom a híres nemes **gyémánt aczélból készült kaszákat**; minden darabért **jót állok**, ha nem lenne, jó becsérem vagy árat visszaadom. Egyéb szerszámok, **ásók, lapátok, kerti-ollók, gereblyék, kapák**, mindennemű **szegek legolcsóbb áron kaphatók.**

Nagy vásárlásokban **alpaca és nikkel tárgyak, gyümölcsös talak, kenyérkosarak, kanalak, tálcák 20 krtól 4 frtig.** Diszes **lám-pák, husvágók**, új fajta **kávéeórlők.**

**Többféle páczolt halak**

angolna, lapardon, sardinia, orosz hal, heringek, pisztrángok.

A kirakat szíves megtekintésére becses pártfogóimat ez uttall is kérve, maradok teljes tisztelettel

**BISZTRITSÁNY LAJOS.**

2017 36—52

Erősen vasalt targoncza 3 frtért kapható.

Csemege, valamint bőr, fűszer, liszt, norinbergi, rövidáru, vas, porcelán s edénykereskedés

**KINDL J. NAGY-ENYED****FŐTÉR.**

Mindennap friss szebeni **tormás virsli** s más **husneműek**, különféle **sajtok**, valamint az egész országban híres **orosházi házi kenyér** kapható.

**Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!**

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak elismert

**ASBEST-TALPAK.**

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg **rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel.** Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbélésessel ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest-betéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábujfájásom, úgy **hogy — azt hiszem — lábujom semmi további orvoslást nem igényel.**

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelő hiva

**Wekerle Sándor.**

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

**Nincs többé lábujfájás!**

**Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.** Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hűgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbélésessel látja el.

**Kettős vastagságu 1 frt 20 kr, egyszerű 60 kr, homoktalp 40 kr, gyermekeknek fele.**

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek **eddig 22,500 pár szállított.**

Széküldés csak utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Egyedüli elárúsítás Alsófehér vármegye részére.

Az Asbestáru-gyár betéti társaság képviselete és elárúsító raktára:

**Kindl J. Nagy-Enyed, fő-tér.**

3013 1—50